

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/2020-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu o ústavnej sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Lebovič, s. r. o., Tomášikova 10/B, Bratislava, v mene ktorej koná jej konateľ a advokát Mgr. Filip Lebovič, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 207/2018-340 z 24. októbra 2018 v časti týkajúcej sa nároku na náhradu ušlého príjmu s príslušenstvom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 40/2019-391 z 26. júna 2019, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] [REDACTED], na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 40/2019-391 z 26. júna 2019 porušené boli.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 56 C 772/2015 v procesnom postavení žalobkyne, ktorá sa proti Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“) domáhala zaplata sumy 77 240 € s príslušenstvom pozostávajúcej z náhrady ušlého príjmu v sume 62 240 € a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15 000 € podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Škoda mala vzniknúť [REDAKOVANÉ], štátnemu občanovi Iránskej islamskej republiky (ďalej len „poškodený“), v dôsledku nezákonného rozhodnutia správnych orgánov o vyhostení a zákaze pobytu na území Slovenskej republiky podľa príslušných ustanovení zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže rozhodnutie o vyhostení poškodeného a zákaze jeho pobytu na území Slovenskej republiky bolo neskôr zrušené správnym súdom ako nezákonné. Sťažovateľka nadobudla pohľadávku na náhradu škody postúpením od poškodeného. Požadovaná náhrada spočívala v ušlej odmene, ktorá nebola poškodenému vyplácaná, keďže v dôsledku nezákonného rozhodnutia o administratívnom vyhostení a zákaze vstupu musel opustiť územie Slovenskej republiky a nemohol ďalej vykonávať činnosť hráča vo [REDAKOVANÉ] s ktorým mal uzatvorenú hráčsku zmluvu.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 56 C 772/2015-211 z 13. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok z 13. apríla 2018“) žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu z 13. apríla 2018 rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 207/2018 z 24. októbra 2018 tak, že rozsudok okresného súdu z 13. apríla 2018 potvrdil ako vecne správny. Ústavnou sťažnosťou je napadnutý rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa nároku na náhradu ušlého príjmu s príslušenstvom, teda nie v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy s príslušenstvom.

4. O dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol v súlade s § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

5. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania sťažovateľka odôvodňovala existenciou vady podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vada mala podľa sťažovateľky spočívať v zásade vo svojvoľnom procesnom postupe krajského súdu pri hodnotení dôkazu – oznámenia oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru č. PPZ-HCP-BA8-Ž-18-008/2013 z 21. januára 2013 (ďalej len „oznámenie cudzineckej polície“). Krajský súd podľa sťažovateľky bez vykonania dokazovania o opaku v rozpore s § 205 CSP spochybnil obsah tejto verejnej listiny (pripojením administratívneho spisu) a zároveň nevykonal dôkaz navrhnutý stranou sporu, a to aj napriek tomu, že v zápisnici o pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 3. októbra 2018, uviedol, že administratívny spis bude pripojený na ďalšie konanie. Krajský súd pripísal listinnému dôkazu iný význam, ako vyplýval z jeho výslovného textu, a to len na základe svojich domnienok, pričom uvedená vada mala podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keďže práve na základe posúdenia tejto listiny krajský súd posudzoval otázku splnenia podmienok pre vznik nároku na náhradu škody.

6. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo zo strany krajského súdu tým, že obsah dôkazu, ktorý bol pre jeho záver o tom, že neboli splnené podmienky pre vznik nároku na náhradu škody rozhodujúci, svojvoľne hodnotil inak, ako to vyplýva z textu listinného dôkazu. Obdobne označené ustanovenia ústavy a dohovoru boli porušené aj postupom najvyššieho súdu, ktorý postup krajského súdu nevyhodnotil ako nesprávny postup, ktorým bolo sťažovateľke znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace práva.

7. Kľúčovou otázkou, ktorú posudzoval krajský súd, bola podľa sťažovateľky otázka vzniku ušlého zisku. Sťažovateľka konštatuje, že pokiaľ by nedošlo k nezákonnému

rozhodnutiu o administratívnom vyhostení a zákaze vstupu poškodeného na územie Slovenskej republiky, poškodený mohol naďalej pokračovať vo svojom legálnom pobyte na území Slovenskej republiky, a tým aj vykonávať hráčsku činnosť vo [REDAKOVANÉ], pričom na základe uvedeného by mu vznikol nárok na dohodnutú mesačnú odmenu. Sťažovateľka pritom ušlý zisk preukazovala tým, že poškodený uzatvoril 6. augusta 2012 hráčsku zmluvu na dobu určitú od 6. augusta 2012 do 31. decembra 2015 a v uvedenom čase mal udelený prechodný pobyt na dobu do 5. februára 2013. Vychádzajúc z princípu legitímnych očakávaní, mohol poškodený oprávnene vychádzať z predpokladu, že po uplynutí doby prechodného pobytu mu tento bude opakovane obnovený na ďalšie obdobia.

8. Poškodený zdôrazňoval, že 11. januára 2013 mu bol obnovený prechodný pobyt na účel osobitnej športovej činnosti na ďalšie obdobia, o čom svedčil aj dôkaz – oznámenie cudzineckej polície, takže v relevantnom čase mal splnené všetky podmienky vyžadované na jeho ďalší pobyt na území Slovenska. Jediným dôvodom, pre ktorý musel poškodený ukončiť svoj pobyt na Slovensku, bolo nezákonné rozhodnutie o administratívnom vyhostení.

9. Zásadným pochybením krajského súdu je teda nesprávny procesný postup pri hodnotení dôkazu – oznámenia cudzineckej polície. Hodnotenie dôkazu krajským súdom je svojvoľné, keďže „*krajský súd bez vykonania akéhokolvek ďalšieho dokazovania (v rozpore s citovaným zákonným ustanovením, ktoré na spochybnenie verejnej listiny vyžaduje preukázanie opaku) prisúdil tejto listine iný význam, ako vyplýva z jej výslovného znenia.*“.

10. Za arbitrárny považuje sťažovateľka postup krajského súdu, ktorým sa tento vysporiadal s rozporom medzi oznámením cudzineckej polície a svojím samotným tvrdením o nepreukázaní predpokladu udelenia pobytu poškodeného na ďalšie obdobia. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu preto podľa sťažovateľky nemôže byť považované za konzistentné, racionálne a presvedčivé.

11. Sťažovateľka nesúhlasí ani s právnym posúdením veci najvyšším súdom a k tomu uvádza, že „v posudzovanom prípade... došlo... k extrémnemu vybočeniu z prípustných medzí voľného hodnotenia dôkazov súdom. ... tu nejde o prípad nevykonania navrhnutého dôkazu, pretože krajský súd akceptoval návrh na vykonanie dôkazu pripojením administratívneho spisu ... avšak k samotnému vykonaniu dôkazu už nepristúpil...“.

12. S prihliadnutím na uvedené považuje sťažovateľka odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za nepresvedčivé, keďže sa ním najvyšší súd obmedzuje len na judikatúru týkajúcu sa otázky vykonávania a hodnotenia dôkazov bez odôvodnenia aplikácie tejto judikatúry na posudzovaný prípad.

13. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec v rozsahu zrušenia vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a zároveň sťažovateľke prizná náhradu trov konania.

14. Uznesením sp. zn. IV. ÚS 167/2020 z 13. mája 2020 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenia najvyššieho súdu, krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

15. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval sťažovateľku, predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu na oznámenie, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrili k ústavnej sťažnosti.

16. Prípisom sp. zn. 1 SprV 250/2020 z 5. júna 2020 sa k ústavnej sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu, ktorý v podstatnom poukázal na vyjadrenie predsedu senátu 6 Co krajského súdu, ktorý vo veci rozhodoval. V predmetnom prípise vo veci konajúci sudca krajského súdu zdôraznil, že argumentácia namierená proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo svojej podstate len kopíruje argumentáciu uvedenú v dovolaní proti tomuto rozhodnutiu. Jadrom argumentácie je nesprávne hodnotenie dôkazu, pričom podľa názoru vo veci konajúceho sudcu krajského súdu sa k predmetnej argumentácii sťažovateľky vyjadril najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté ako procesne neprípustné. V ďalšom vo veci konajúci sudca krajského súdu citoval relevantné časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, s ktorým sa stotožnil, a v konkrétnostiach nad rámec už uvedeného uviedol, že „*Pokiaľ žalobca v ústavnej sťažnosti namieta vyhodnotenie dôkazu odvolacím súdom, ústavný súd SR podľa vyjadrenia [REDAKOVANÉ] takúto sťažnosť nemal prijať. [REDAKOVANÉ] tiež vyjadril presvedčenie, že Ústavný súd SR nie je článkom riadnej súdnej sústavy, ktorú tvoria prvoinštančné, druhoinsťančné súdy a Najvyšší súd SR a jeho úlohou preto nemôže byť posudzovanie vecí z hmotnoprávneho a procesného hľadiska (Ústavný súd SR nie je odvolacím a ani dovolacím súdom). Ústavný súd SR je podľa vyjadrenia [REDAKOVANÉ] nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (ustanovenie 2 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky v platnom znení) a nie je teda orgánom, na ktorý sa môže s úspechom obrátiť strana, ktorá prehrala spor a ktorá je toho názoru, že súdy vec nesprávne právne posúdili. V predmetnej ústavnej sťažnosti sa podľa [REDAKOVANÉ] nenachádza žiadny argument, z ktorého by vyplynulo, že odvolací súd rozhodol v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.*“.

17. Predseda krajského súdu zároveň ústavnému súdu oznámil, že sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou prednesenou predsedom senátu konajúceho vo veci a že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci ústavnej sťažnosti.

18. Žalovaná sa ako zúčastnená osoba v súlade s § 126 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) k ústavnej sťažnosti vyjadrila

prípísom sp. zn. KM-OPS1-S-234/2015 zo 4. júna 2020. V podstatnom uviedla, že považuje ústavnú sťažnosť za účelovú s cieľom dosiahnuť zmenu právneho posúdenia veci. K porušeniu práv sťažovateľky podľa zúčastnenej osoby nedošlo. Z opatrnosti sa zúčastnená osoba vyjadrila k právnej stránke ústavnej sťažnosti, pričom predovšetkým poukázala na skutočnosť, že považuje tvrdenie sťažovateľky o arbitrárnosti pri hodnotení dôkazu v zmysle voľného hodnotenia dôkazov za neopodstatnené.

19. V konkrétnostiach zúčastnená osoba zdôrazňuje, že «sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že oznámením cudzineckej polície sa snažil preukázať, že v jeho zmysle mohol „s pravdepodobnosťou bližiacou sa istote predpokladať, že prechodný pobyt mu bude udelený aj na ďalšie obdobia...“. Týmto dôkazom spolu s uvedenou argumentáciou chcel sťažovateľ v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 56C/772/2015 v nadväznosti na konanie vedené na odvolacom súde pod sp. zn. 6Co 207/2018, preukázať reálnu existenciu ušlého zisku v dôsledku jeho vyhostenia z krajiny na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení.

Odvolací súd naopak argumentoval, že v dôsledku časového obmedzenia oznámenia cudzineckej polície, sťažovateľ nemohol s určitosťou hraničiacou s istotou predpokladať, že aj po uplynutí predmetnej lehoty, bude môcť zotrvať na území Slovenskej republiky a teda tu mať ďalší príjem. Odvolací súd v rozsudku uviedol: „Naopak, nie je možné urobiť jednoznačný záver, že ak by nedošlo k vydaniu predmetného nezákonného rozhodnutia, bol by mu predĺžený prechodný pobyt aj na obdobie od 6.2.2013 a že by teda v spomenutom klube hral aj po tomto termíne. Reálna existencia ušlého zisku za žalované obdobie od 24.5.2013 do 8.1.2015 tak v konaní nebola preukázaná.“

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že tvrdenie sťažovateľa o prisúdení iného významu oznámeniu cudzineckej polície, je neopodstatnené, nakoľko nemôže svoj subjektívny výklad tohto dôkazu považovať za absolútny a nevykonanie dôkazu opakom pri hodnotení listinného dôkazu ako porušenie práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze I. ÚS 52/03 uvádza, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba

týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie.

... Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993).“

Ministerstvo vnútra SR sa v zmysle uvedeného judikátu stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné, keďže neboli splnené procesné podmienky podania dovolania.

Vzhľadom k vyššie uvedenému je zrejmé, že k porušeniu základných práv podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa nedošlo. Sťažovateľovi nebolo v zmysle ním namietaného porušenia čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd odopreté domáhať sa svojho práva na nestrannom a nezávislom súde, jeho záležitosť bola prejednaná spravodlivo, verejne a v primeranej lehote.».

20. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril predseda najvyššieho súdu, ktorý v prípise č. k. KP 3/2020-242, Cpj 101/2020 zo 4. júna 2020 uviedol, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia sústredil na sťažovateľkou vytýkanú vadu, pričom jej neprítomnosť v odôvodnení napadnutého uznesenia odôvodnil najmä v bode 12. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu.

21. V závere svojho vyjadrenia predseda najvyššieho súdu oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

22. Vyjadrenia predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu a stanovisko zúčastnenej osoby boli následne doručované na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska sťažovateľke. Sťažovateľka doručila ústavnému súdu 29. júna 2020 vyjadrenie, v ktorom oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

23. K argumentácii prednesenej vo vyjadrení krajského súdu sťažovateľka namieta, že sa ňou krajský súd k podstate prijatej ústavnej sťažnosti nevyjadril. Ďalej zdôrazňuje, že v rozpore s tvrdením krajského súdu sťažovateľka nenamieta nesprávne právne posúdenie veci. Podstatou jej argumentácie je porušenie princípov práva na spravodlivý proces a zákonného procesného postupu stanoveného pre dokazovanie verejnou listinou.

24. Podľa sťažovateľky je jej kľúčová argumentácia daná porušením princípov práva na spravodlivý proces z dôvodu vyhodnotenia obsahu verejnej listiny odlišne od jej doslovného znenia *«a to iba na základe domnienky konajúceho súdu (vyjadrenej slovom „zrejme“), nepresvedčivosť odôvodnenia takéhoto hodnotenia sporného dôkazu a napokon aj nekonzistentnosť postupu Krajského súdu v Bratislave, ktorý najprv vyhovel návrhu sťažovateľa na doplnenie dokazovania pripojením administratívnych spisov, avšak následne tento dôkaz bez akéhokoľvek zdôvodnenia nevykonal, napriek tomu, že práve na základe pripojenia týchto administratívnych spisov mohol Krajský súd v Bratislave celkom jednoznačne a objektívne (nie na základe domnienok) zistiť (pokiaľ mal o tom pochybnosti), aké boli dôvody vydania sporného Oznámenia Oddelenia cudzineckej polície [REDACTED] zo dňa 21.1.2013 (ďalej len „oznámenie“).»*.

25. Ďalej argumentuje, že v konaní pred odvolacím súdom sa čiastočne opakovalo dokazovanie predmetnou verejnou listinou, pričom krajský súd ako odvolací súd nanovo hodnotil tento dôkaz a toto hodnotenie malo zároveň zásadný vplyv na posúdenie veci a rozhodnutie odvolacieho súdu. Zdôrazňuje, že obsah a význam predmetného oznámenia nebol až do pojednávania na odvolacom súde medzi stranami sporný, pričom krajský súd následne pristúpil k odlišnému hodnoteniu tohto dôkazu z vlastnej iniciatívy, nešlo teda o námietku zo strany sporových strán. Z uvedených dôvodov mal podľa názoru

sťažovateľky odvolací súd, pokiaľ „*opakuje, dopĺňa alebo znovu hodnotí dôkazy... dôsledne dbať na to, aby použil objektívny postup pri využití všetkých dostupných a pritom legálnych zdrojov zisťovania skutkového základu pre rozhodnutie a na to, aby takéto rozhodnutie obsahovalo odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich uplatnenia v súlade s procesnými predpismi.*“.

26. Sťažovateľka v závere zdôrazňuje, že namieta zásadné pochybenie v postupe odvolacieho súdu týkajúce sa dokazovania a hodnotenia dôkazu, ktoré dosiahlo intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

27. K argumentom uvedeným vo vyjadrení predsedu najvyššieho súdu sťažovateľka namieta, že obsah bodu 12 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, na ktorý predseda najvyššieho súdu odkazuje, je iba všeobecným popisom právnych záverov k tejto otázke vyplývajúcich z judikatúry bez akéhokoľvek, aspoň stručného zdôvodnenia, akým spôsobom najvyšší súd aplikoval tieto právne závery na posudzovaný prípad z hľadiska dovolacích námietok sťažovateľky.

28. V ďalšom vyzdvihuje skutočnosť, že namieta zásadné vady v procese vykonávania a hodnotenia dôkazov. Uvedomujúc si skutočnosť, že nie je povinnosťou dovolacieho súdu dať odpoveď na každú dovolaciu námietku, sťažovateľka nemôže súhlasiť so spôsobom odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý sa „*iba úplne formálne vysporiadal s dovolacou námietkou tak, že poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej súčasťou práva na spravodlivý proces nie je právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Najvyšší súd Slovenskej republiky tým chcel zrejme povedať, že akékoľvek dovolacie námietky týkajúce sa dokazovania nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, a preto nie je potrebné sa nimi podrobnejšie zaoberať. S ohľadom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky citovanú v... ústavnej sťažnosti sa s týmto názorom nestotožňujeme a máme za to, že aj v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov môže dôjsť k takým vadám, ktoré vedú k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov mal*

podľa názoru sťažovateľa dovolací súd aspoň stručne uviesť, akým spôsobom ním uvádzané všeobecné princípy aplikoval na námietky vznesené sťažovateľom v dovolaní.“

29. Súčasťou vyjadrenia sťažovateľky bol aj návrh na priznanie náhrady trov konania za tri úkony právnej služby.

30. Sťažovateľka v prípise adresovanom ústavnému súdu zároveň uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti.

31. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania (body 17, 21 a 30 tohto nálezu) podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti dospel k názoru, že od prípadného pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

32. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

33. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

34. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a to v kontexte námietky svojvoľného hodnotenia dôkazov. Podľa sťažovateľky k porušeniu

jej práv zaručených ústavou a dohovorom došlo zo strany krajského súdu predovšetkým svojvoľným hodnotením dôkazu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za nepresvedčivé, keďže sa ním najvyšší súd obmedzuje len na judikatúru týkajúcu sa otázky vykonávania a hodnotenia dôkazov bez odôvodnenia aplikácie tejto judikatúry na posudzovaný prípad.

35. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

36. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

37. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie

základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

38. Vyhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom súdnom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. V záujme ochrany základných práv a slobôd strany v spore je však nevyhnutné pripustiť zásah do tohto hodnotenia vtedy, keď je v rozpore so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 CSP v miere spôsobilej postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára všeobecnému súdu priestor pre ľubovoľné (svojoľné) hodnotenie dôkazov. Práve prípadná svojoľňa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, lebo svojoľňa konajúceho súdu je hrubým narušením spravodlivostnej kvality a objektivity súdneho rozhodovania (m. m. I. ÚS 211/2012, III. ÚS 90/2015, I. ÚS 206/2019). Aj z uvedených dôvodov je argumentácia predsedu krajského súdu, resp. konajúceho predsedu senátu krajského súdu obsiahnutá v bode 16 tohto nálezu právne irelevantná.

39. Z uvedeného zároveň vyplýva, že koncept ochrany ústavnosti v širšom ponímaní si (môže) v odôvodnených prípadoch vyžadovať zásah aj do oblasti hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi. Ochrana ústavnosti si vyžaduje bez toho, aby bola dotknutá právomoc príslušného všeobecného súdu hodnotiť dôkazy, zaoberať sa námietkou svojoľného postupu príslušného všeobecného súdu v procese dokazovania, pretože svojoľňa príslušného orgánu verejnej moci zakladá rozpor s právom na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie a v konečnom dôsledku spochybňuje ústavnú udržateľnosť samotného odôvodnenia rozhodnutia ako výsledku takéhoto postupu. Problematika ústavnej akceptovateľnosti

hodnotenia dôkazov všeobecným súdom je totiž v rovine jej prieskumu úzko spätá s požadovanou kvalitou odôvodnenia súdneho rozhodnutia (m. m. III. ÚS 90/2015).

40. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

41. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

42. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdoch, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou,

zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91).

43. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

44. Už uvedené východiská bol povinný dodržať pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky aj najvyšší súd, preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci rozhodovania o príslušnej časti ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu

45. Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní.

46. Východiská ochrany základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bol povinný dodržiavať pri rozhodovaní o dovolaní aj najvyšší súd. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či ich skutočne dodržal.

47. Ústavný súd za zachovania podmienok spravodlivého procesu rešpektuje, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy preto nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho, ak je ústavne udržateľné, považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené (m. m. I. ÚS 206/2019).

48. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

49. Z argumentácie obsiahnutej v bode 12 tohto nálezu možno ustáliť, že kľúčovou námietkou sťažovateľky, ktorou spochybňuje ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, je vo svojej podstate všeobecnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorému chýba nevyhnutnosť presvedčivosti na to, aby ho bolo možné považovať za ústavne udržateľné, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že sa ním najvyšší súd obmedzuje len na judikatúru týkajúcu sa otázky vykonávania a hodnotenia dôkazov bez odôvodnenia aplikácie tejto judikatúry na posudzovaný prípad. Námietka sťažovateľky je podľa názoru ústavného súdu opodstatnená.

50. V podstatnej časti dovolania smerujúceho proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka namietala nesprávny procesný postup krajského súdu,

ktorý jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K porušeniu práva na spravodlivý proces malo pritom dôjsť procesným postupom odvolacieho súdu pri hodnotení dôkazu – oznámenia cudzineckej polície, ktorý v rozpore s § 205 CSP iba na základe vlastnej úvahy bez vykonania dokazovania o opaku spochybnil obsah verejnej listiny a zároveň nevykonal dôkaz navrhnutý stranou (bod 3 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

51. V relevantnej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd bez potreby podrobenia dovolacej námietky sťažovateľky o tom, že „*odvolací súd v rozpore s § 205 CSP iba na základe vlastnej úvahy bez vykonania dokazovania o opaku spochybnil obsah verejnej listiny a zároveň nevykonal dôkaz navrhnutý stranou (pripojenie administratívnych spisov)*“, osobitnému preskúmaniu vo všeobecnosti v bode 12 v podstatnom uviedol:

„Súčasťou práva na spravodlivý proces nie je právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhovaných dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (uznesenia najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017).“

52. Na podklade uvedených skutočností najvyšší súd dovolanie odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

53. S prihliadnutím na citovanú relevantnú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa ústavný súd nestotožňuje s argumentáciou predsedu najvyššieho súdu (bod 20 tohto nálezu) o tom, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení sústredil na sťažovateľkou vytýkanú vadu, pričom jej neprítomnosť v odôvodnení napadnutého uznesenia odôvodnil.

54. Naopak, preskúmaním napadnutého uznesenia (predovšetkým citovaného bodu 12 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) ústavný súd dospel k názoru, že najvyšší súd sa argumentáciou sťažovateľky, ktorou táto odôvodňovala existenciu vady zmätočnosti, nezaoberal. Odkázal pritom iba na svoju vlastnú judikatúru, resp. judikatúru ústavného súdu, z ktorej vyplývajú všeobecné právne východiská pri posudzovaní prípustnosti a dôvodnosti dovolania. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu poznačené absenciou relevantnej argumentácie (k tomu pozri aj argumentáciu sťažovateľky obsiahnutú v bode 28 tohto nálezu, s ktorou sa ústavný súd stotožňuje), ktorou by sa najvyšší súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednávanej veci uvedenými všeobecnými princípmi a ich aplikáciou na námietky vznesené sťažovateľkou v dovolaní zaoberal.

55. Uvedený nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu preto spôsobuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu vykazuje znaky formálnosti, a preto ho v podmienkach daných účinnou ochranou základných práv a slobôd strany v spore nemožno akceptovať ako ústavne súladné, keďže nespĺňa minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené. Takto formálne koncipované odôvodnenie súdneho rozhodnutia svedčí o svojvôli a zjavnej neodôvodnenosti, čo znamená neakceptovateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

56. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa strane sporu poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak strana sporu splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd jej túto ochranu musí poskytnúť (napr. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

57. Absencia konkrétneho odôvodnenia, ktorým by sa najvyšší súd vysporiadaval s námietkami prezentovanými v dovolaní sťažovateľkou, a teda aj absencia aplikácie právnych záverov ustálenej judikatúry na konkrétne posudzovaný prípad robia napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nepresvedčivým a ústavne neudržateľným. Ústavný súd preto uzavrel, že najvyšší súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd (v časti záruk na ústavne udržateľné odôvodnenie), preto jeho prístup pri rozhodovaní o podanom dovolaní sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý odporuje obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

K napadnutému rozsudku krajského súdu

58. Nosná námietka arbitrárneho postupu krajského súdu spočívajúceho vo svojvoľnom hodnotení dôkazu a s týmto procesným postupom spojený nedostatok v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa v zásade prekrývajú s argumentmi, ktoré sťažovateľka prezentovala v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Keďže ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (k tomu pozri ďalej body obsiahnuté v časti V tohto nálezu),

opäť sa vytvoril priestor na to, aby tieto dovolacie námietky sťažovateľky [odôvodňujúce prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP] smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu prednostne posúdil najvyšší súd v rámci dovolacieho konania.

59. Už bolo pritom zdôraznené, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí za podmienky súčasného zachovania princípov spravodlivého procesu (bod 47 tohto odôvodnenia) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu rovnako vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Aj z uvedeného dôvodu sa ústavný súd nemôže v rozhodnutí o ústavnej sťažnosti zaoberať vyhodnocovaním či posúdením opodstatnenosti dovolacích dôvodov z pohľadu, či sťažovateľkou formulované vady napĺňajú dovolacie dôvody obsiahnuté v citovaných ustanoveniach, alebo posúdiť v konaní o ústavnej sťažnosti to, či v prípadnom dovolacom konaní po vrátení veci by sťažovateľke (ne)bolo vydané pre ňu priaznivejšie rozhodnutie. Navyše, ústavný súd by takýmto postupom konal v rozpore so zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorá už dlhodobo tvorí súčasť jeho ustálenej judikatúry (m. m. IV. ÚS 321/2018).

60. Najvyšší súd bude preto po vrátení veci ústavným súdom povinný poskytnúť ochranu ústavou a dohovorom garantovaným právam sťažovateľky v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k ich porušeniu. Riadiac sa už spomenutou zásadou minimalizácie zásahov do činnosti všeobecných súdov a uprednostňujúc v zmysle princípu subsidiarity právnu ochranu poskytovanú všeobecným súdom, preto ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti namietaného porušenia práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu nevyhoviel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

61. V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

V zmysle § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

V zmysle § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. b); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

62. Ústavný súd po vyslovení porušenia práv sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu citované rozhodnutie zrušil v zmysle § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto nálezu).

63. Po vrátení veci na dovolacie konanie bude nevyhnutné, aby najvyšší súd v rámci rozhodovania o podanom dovolaní opätovne preskúmal konkrétne námietky v ňom

obsiahnuté, ktorými sťažovateľka odôvodňuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania podaného podľa § 420 písm. f) CSP. Úlohou najvyššieho súdu bude pritom prihliadať aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa požiadaviek vyplývajúcich z práva na spravodlivý proces (predovšetkým body 38 až 43 tohto nálezu), keďže prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP si vyžaduje preskúmanie miery porušenia procesných práv strany v spore z pohľadu existencie porušenia jej práva na spravodlivý proces. Úlohou najvyššieho súdu preto pri preskúmaní a vyhodnotení, či argumentácia sťažovateľky dostatočným spôsobom odôvodňuje existenciu tzv. zmätočnej vady konania pred odvolacím súdom, bude aplikovať právne závery ustálenej judikatúry na konkrétne posudzovaný prípad.

VI.

Trovy konania

64. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

65. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním.

66. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v ňou požadovanej sume v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 3 úkony právnej služby [prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie doručené ústavnému súdu 29. júna 2020 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky]. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € a za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11

ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2019 v sume 9,80 € a za rok 2020 v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania po jej navýšení o daň z pridanej hodnoty tak predstavuje sumu 640,65 €. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

67. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

VII.

68. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu